

Makitu ki Pol ndangi adi Pilipi'gi Ta ki do makitu'ti ki Pol ndangi adi Pilipi'gi

Njekawnan ki Pilipi'ti ə in njekawnan ki dokete ki Pol ndə ginn'de donangi Eropi'ti. Pol ndangi makitu kin adi'de kagilo'ti ki in dangay'ti. Njekawkulə Pol elta do nya'gi'ti ki tei do'a'ti kagilo ki isi'n ki do'ne ta ne kin ningə təl ra oyo njekawnan'gi tado ra ki rai si'ə ki nyamaji'gi ki ji'de'ti. Ta lə k'in kare ki kisimaji lə Njekawnan'gi uwə me Pol tado njendo nya ki ngom yəki Njekawnan'gi. De'gi ki uni me'de adi Jeju Kirisiti ingəi kisikidotaa ki sigi ki rə Luwə'ti. Kisikidotaa ki sigi kin utə nya'gi ki rangi pəti. Re njekunme'gi sii dann kagilo'ti ki ngan mindi kaa, kisikidotaa kin adi'de lapiya ki ronel. Ginn'ə kin ə njekawkulə, re in dangay'ti kaa, ra tōgi ndangi'n makitu adi njekawnan ki Pilipi'ti el'de kon ta kin ene: «Rai ronel ki ndo'gi ndo'gi me Burəbe'ti» (4.4).

Kon ta'gi ki me'ti: Kandi me ta'ti 1: 1-11. Nya'gi ki tei do Pol'ti inbe 1.12-26. Kirisiti in nyandaji lə njekunme'gi 1.27-2.18. Ta ki do Timote'ti ki Epapirodit 2.19-30. Kirisiti ə asi pəti um ndukun lə Moji el 3.1-4.9. Ra oyo tado ra ki nan ki nyamaji ki ji'ti 4.10-23.

Kuwə ji nan

¹ In m'in Pol, nan'ti ki Timote, j'in njekuləbər'gi lə Jeju Kirisiti ə ji ndangi makitu kin j'adi'se in de'gi lə Luwə ki me kində rə nan'ti me tə Kirisiti'ti, ki sii Pilipi'ti*. Makitu kin sow də'se, ingi ki njekərnon'se'gi, ki diyakirə'gi.

² Ningə kadi memaji ki kisimaji lə Baw'je Luwə ingi ki Burəbe lə'je Jeju Kirisiti in nan'ti sese.

Pol elta ki Luwə tado lə njekunme'gi ki Pilipi'ti

³ Dəkagilo'gi pəti ki me'm olo də'se'ti ə, m'ra oyo Luwə.

⁴ Taa dəkagilo'gi pəti ki kadi m'el'n ta ki Luwə tado lə'se pəti ə, m'el si'ə ki ronel tə.

⁵ Ronel lə'm in tado ra ki rai sə'm me kulə kiləmbər Poyta'ti ki maji, lo kulə ngirə'ti nu biti bone†.

⁶ M'gər maji kadi Luwə ki ində ngirə kulə ki maji me'se'ti kin, a awi'n biti ta tolta'a'ti, ndə təl Jeju Kirisiti'ti.

⁷ In gorow'ə'ti kadi m'aw ki mərta ki be kin tado lə'se pəti, tado m'ində'se dann me'm'ti. Ingi, indəi rə'se nan'ti sə'm də maji'ti ki Luwə ra sə'm. Indəi rə'se nan'ti sə'm pəti me k'in'm dangay'ti, ki me rə'ti ki m'ro ki tōgi'm tado Poyta ki maji‡.

⁸ Luwə asi kadi mannaji lə'm toki, ingi pəti m'ndigi'se ndigi lə Jeju Kirisiti, m'ər mann də'ti soti.

⁹ Nga ningə, nya ki m'dəji Luwə, in kadi ndiginan lə'se in ki də mad'a'ti də mad'a'ti, nan'ti ki nya gər ki rəta'ti ki me kər kum nya ki maji ki nya ki majel nan'ti kadi ar njay.

---

* 1:1 1.1 4.15; KNK 16.12 † 1:5 1.5 KNK 16.13-15 ‡ 1:7 1.7 1.13

¹⁰ Lo kin'ti, a gəri go nya ki nda'a to'ti ki maji ra. Ə a in de'gi ki kar njay, ki ndo təl Kirisiti'ti, de asi kadi aw ki ta madi do'se'ti el.

¹¹ Ningə a in de'gi ki nyara ki dana, ki in ro Kirisiti'ti a to mbar mbar ro'se'ti, tado tobar ki toji lə Luwə.

Poyta ki maji aw ki kete kete

¹² Ngannkon'm'gi, m'ndigi kadi in gəri toki nya ki te do'm'ti kin ra adi Poyta ki maji aw ki kete to kaw yo.

¹³ In be ə, de'gi pəti ki nje ra kulə ki nje konbe ki boi, ki ndəgi de'gi, gəri kadi in tado kulə lə Kirisiti ə m'to'n dangay'ti.

¹⁴ Nga ningə, to'm dangay'ti, ra adi ngannkon'm'gi ngayn, uni me'de adi Burəbe, ə ingəi togi do mad'a'ti kadi elita lə Luwə ki kanji bol.

¹⁵ In ki rəta'ti kadi de'gi madi iləimbər to Kirisiti ki hal ta ki ra, ki hangal n'in, nan de'gi ki nan'gi, iləimbər'ə ki hangal ki maji to.

¹⁶ De'gi ki awi ki hangal ki maji kin, rai kulə kin ki ndiginan. Ningə gəri kadi m'in lo kin'ti ne, m'nji m'ro tado Poyta ki maji.

¹⁷ Nje ki awi ki hal ta ki ra, isi iləimbər to Kirisiti ki ndigi ra ki soʷ do'de. Ningə nya ki me'de'ti ki əsi'de adi isi iləimbər to Kirisiti kin in nya ki dana el. Sangi kadi n'adi m'in kon do mad'a'ti, me dangay'ti ki m'in'ti.

¹⁸ Ningə re in ki me ki maji eke in ki majel ə isi iləimbər to Kirisiti ə, in kin de aw go'ti el. M'gər kadi isi iləimbər to Kirisiti, ningə m'ra ronel do'ti, ə m'nanyi ki lo ra ronel do'ti.

19 Tado m'gər kadi in nya ki isi ra nya kadi ta tol ta'a ə m'ingə'n kaji. M'ingə'n kaji ki takul k'el ki isi elita ki Luwə tado lə'm num, ki takul tɔgi ki Ndil Jeju Kirisiti adi'm num.

20 Ki ɔji go nya ki m'nji m'ngəm ta'a dele, ki m'nji m'ində me'm dɔ'ti, nya ki rɔ'm a sɔl'm dɔ'ti goto. M'tinyi me'm kati kadi re in bone eke ndɔ'gi pəti, m'a m'tɔji k'in kibo lə Kirisiti kadi de'gi oyi darɔ'm'ti. Re in me kisidɔtaa'ti lə'm eke me koy'm'ti.

21 Ki darɔ'm'ti, kisikidɔtaa lə'm in tado Kirisiti, ə koy'm in maji lə'm tɔ.

22 Ningə, re kisi'm ki dɔ'm taa bay, a adi'm tarow kadi m'ra kulə madi ki to soti ə, lo kin'ti, m'gər nya ki kadi m'mbəti el, ke in kisikidɔtaa eke in koy wa kaa m'gər el.

23 Nan nya'gi joo isi ndɔri'm'in yanan: m'ndigi kadi m'tusi dɔnangi kin m'inyə, ə m'aw m'nji kadi Kirisiti'ti. In kin ə in nya ki to soti ngayn.

24 Ningə kisi'm dɔnangi'ti ne, maj'a to'ti ngayn tado lə'se.

25 Nga ningə, m'gər maji, uɟə'm roy kadi m'a m'nji dɔnangi'ti ne bay, m'a m'in kadi'se'ti ne pəti bay tado kaw kete lə'se, tado rɔnel lə'se me kunme'ti.

26 Lo kin'ti, loki m'təl m'te dann'se'ti ə, ki takul'm, a gəri row tɔji ki isi me tɔ Kirisiti'ti kin ar njay.

27 Nan k'in ə, kadi panjiyə'se in kigo Poyta'ti ki maji lə Kirisiti, kadi re m're dann'se'ti, eke m'in sanyi sese kaa, m'oo ta ki dɔ'se'ti maji. Kadi m'oo poy'se toki uwəi tɔgi'se ba me ndil'ti ki kare, indəi rɔ'se nan'ti, rɔi ki me ki kare kigo

me'se'ti ki uni adi do Poyta'ti ki maji.

²⁸ Ningə inyəi tarow adi njeta'gi lə'se uləi bol kare me'se'ti el. Loki inyəi tarow adi uləi bol me'se'ti el, a to taga kadi in de'gi ki uni row ki kaw tuji'ti, ə ingi, uni row kaji to. Ningə pəti, in ndigi lə Luwə kadi to to be.

²⁹ Tado ki ojido Kirisiti, Luwə ra sese maji adi uni me'se adi'ə par el, nan adi ingəi kon tado li'ə to.

³⁰ Ningə ki ngosine kin, ingi uləi rə'se me rə'ti ki kete m'nji m'ro kakin to. Ro kin, bone ge kin kaa m'nji ta'ti ne m'nji m'ro toki in gəriŞ.

2

Kirisiti təl rə'ne njekuləbər'ti

¹ Toki ka ki Kirisiti ulə'n dingəm me'se'ti, toki ingəi tōgi me ndigi nan'ti, toki Ndil do'n'se nan'ti, toki me'se to'n do nan'ti, isi oji k'oo kumtondoo lə'se ki ro nan'ti,

² m'dəji'se kadi adi'm'in ronel me kuwə nan me'se'ti lə'se kin. Adi ndiginan ki kare inbe kin ə uwə me'se, adi me'se in kare, indəi rə'se nan'ti.

³ Rai nya madi kare ki hal ni ki ra el, taa hal kəji rə el to. Nan ki do ki səl ləm, kadi de ki nungi oo madi'ne to kibo do'ne'ti.

⁴ Kadi de madi sangi maji lə rə'ne inbe par el, nan kadi sangi maji lə ndəgə'gi to taa.

⁵ Kadi panjiyə'se ki rə nan'ti in panjiyə de'gi ki nje kində rə'de nan'ti me to Kirisiti.

⁶ Kirisiti ki, lo kulə ngirə'ti nu, re oo nya'gi ki rə'a'ti pəti ə, in Luwə inbe par, nan sangi

kadi n'uwə majiro'ne ki ji kasi ki asi nan
ki Luwə kin el.

⁷ Or tobar kin do'ne'ti ko to k'or yo,

Ra ro'ne njekuləbər'ti,

Təl ro'ne to de'ti,

Adi de'gi gəri'ə me nya'gi'ti pəti toki in de.

⁸ Sol do'ne,

Təl ro'ne go ta'ti biti oy'n,

Koy ki do kagidəsi'ti.

⁹ In tado kin ə, Luwə un do'a taa ad'a ra ngaw,

Ad'a to ki in do to'gi'ti pəti.

¹⁰ Tado kunme me to Jeju'ti,

Nykində'gi pəti ki dōran'ti,

Dōnangi'ti ki ginn dōnangi'ti

Ɔsi məkəsi'de nanga non'a'ti,

¹¹ Ə kadi ta te ta de'gi'ti pəti toki Jeju Kirisiti in
Burəbe,

Kadi to Luwə ki Baw'je bari'n*.

Kulə lə njekunme'gi dōnangi'ti ne

¹² Njendigi'm'gi ki maji, to ki ka ki rai go
ndu'm'ti ki ndo'gi ndo'gi, dōkagilo ki m'in'n
dann'se'ti, kadi rai ki dōkagilo ki oyi m'in
dann'se'ti par el, nan dōkagilo ki m'goto'n
dann'se'ti ne inbe kin kaa, kadi rai kulə do kaji'ti
lə'se ki bol Luwə, ki do ki sol.

¹³ Tado Luwə inbe ə ində ndigira me'se'ti num,
osi'se adi rai num, kigo kojira'ti li'ə.

¹⁴ Rai nya'gi pəti ki kanji barta ki kanji kəl,

¹⁵ kadi ta madi goto do'se'ti, kadi in de'gi ki kar
njay, kadi in ngann'gi lə Luwə ki inyəi adi nya ki
majel kare be ka rati ro'je'ti el, dann de'gi'ti ki

* 2:11 2.11 10-11; Ejay 45.23

uri mu sulə ki, de'gi ki ndigi kuləra ki majel par, ki me dɔnangi'ti ne. Kadi unji dann'de'ti to por ki unji dɔ dɔnangi'ti†,

¹⁶ loki a iləi'de mbər ta kaji. Lo kin'ti, m'a m'un'se kadi m'ində'n gu'm, ndɔ təl Kirisiti'ti. Tado m'anyi ngodi ki rɔ'm to'm ki ndangi kare el.

¹⁷ Re kadi mosi'm osi nanga dɔ kulə'ti ki m'ra, kadi ki m'un'n kunme lə'se to kadikare m'adi Luwə ə, m'ra rɔnel, ningə kadi rɔnel lə'm kin in rɔnel lə'se pəti.

¹⁸ Ningə ingi kaa, kadi rai rɔnel tɔ, ə adi rɔnel lə'se in rɔnel lə'm tɔ.

Pol ulə Timote ingi ki Epapiroditɔ ki rɔ njekunme'ti ki Pilipi

¹⁹ M'gər dɔ'm'ti maji kadi me tɔ Burəbe Jeju'ti, nanyi ngayn el kadi m'a m'ulə ki Timote rɔ'se'ti non kadi re ki poy'se adi'm kadi m'in kaa m'ingə'n tɔgi tɔ.

²⁰ Timote ki kar'ne ba ə kanyi sə'm ta ki uwə me'm, adi ta on me'ə ə isi mərta dɔ'se'ti.

²¹ Ndəgə'gi pəti, kanyi ngodi tado maji lə rɔ'de inbe par ə uwə me'de, um ngodi lə Jeju Kirisiti el.

²² Nan in, tɔji ki taga adi de'gi gəri'ə to ngonn ki nje njiyə nja baw'ne'ti. Ində rɔ'ne ta kulə kiləmbər Poyta'ti ki maji sə'm.

²³ M'gər kadi in ə m'a m'ulə ki rɔ'se'ti loki m'a m'oo ta ki dɔ'm'ti ar njay.

²⁴ Taa m'gər dɔ'm'ti maji, kadi me tɔ Burəbe'ti, dɔkagilo ngayn el ə, darɔ'm m'inbe, m'a m're kadi m'oo'se.

† 2:15 2.15 Ndukun ki nja joo 32.5

25 Ningə ki ngə sine kin, m'oo maji ngayn kadi m'təl m'ulə ngonkon'je Epapirodit, ki in madikuləm ki madi rə ləm rə'se'ti gogi. In ki uləi'ə kadi re ki nya'gi ki m'aw ndoo'ə, kadi ra sə'm‡.

26 Epapirodit ndigi ngayn kadi n'oo'se pəti, ningə sangi ki rə tinyi'ne, tado monyi ra'a, adi oyi ta'a.

27 Monyi ra'a, ki koy'o in ndəkba, nan Luwə oo kumtondoo li'ə. Ningə in kumtondoo li'ə par el, nan in kumtondoo ləm tə ə Luwə oo, kadi m'ingə metuji ki rangi də mad'a'ti bay el.

28 M'sangi kadi m'ulə rə'se'ti gogi kalangi, kadi re oyi'ə ə, ingəi rənel, ə kadi m'in kaa me'm osi'n ki nanga tə.

29 Lo kin'ti, maji kadi uwəi'ə ki rə'se'ti ki rənel ngayn, me tə Burəbe'ti. Ko de'gi ki to in be kin, maji kadi əsigonn'de.

30 Tado nanyi nden ba kadi ingə koy tado kulə lə Kirisiti. Un rə'ne ilə kə, kadi re ra sə'm tor'se'ti, me nya'ti ki inbe'gi asi kadi rai adi'm'in el.

3

Row ki ra dana ki rəta'ti non Luwə'ti

1 Ki ngə sine kin ngannkon'm'gi, maji kadi rai rənel me kində rə nan'ti ki Burəbe. Nya ki a əgi'm kadi m'təl m'el'se ko ta ki kare ki m'el'se kete nga kin goto. Ningə ki rə'se'ti ə, in nya ki maji sese to maji yo.

2 Maji kadi indəi kumkədi də rə'se'ti ki rə de'gi'ti ki rai rə'de to busi'gi be kam, ki rə de'gi'ti

---

‡ 2:25 2.25 4.18

ki in nje ra kulə ki me'de ki majel, ki rə de'gi'ti ki nje k'oo mətə ki kujə to nya ki ngayn.

³ Njekujəmətə'de'gi ki rəta'ti in j'ingi, tado j'isi ji gosi Luwə ki row lə Ndil'ə, rə'je nəl'je ngayn kadi j'ində rə'je nan'ti ki Jeju Kirisiti, ningə j'uwəi kul rə'je el tə.

⁴ Nan ki rəta'ti, m'aw ki ta ki asi kadi m'uwə'n kul rə'm. Kin ə de madi oo kadi n'asi kuwə kul rə'ne ə, m'in m'asi kuwə kul rə'm m'utə de'ə kin.

⁵ Ujəi mətə'm ndə ki kon jijoo lə ndə koji'm, m'in ngonn *Isirayel, ginn koji'ti lə Benjamen, m'in Ebirə ki me mosi'ti, ningə ki ojido ndukun, m'in me kuti'ti lə *Parisi'gi.

⁶ Ki ojido tingəbil, m'in njekində kum njekawan'gi ndoo, ki ojido təl rə go ndukun'ti, m'in ki kanji ta madi do'ti*.

⁷ Nga ningə, nya'gi kin ki kete m'oo'de to nya ki ngayn, ngəsine m'oo'de to nya ki kə kare tado lə Kirisiti.

⁸ M'oo'de to nya ki kə kare, loki m'un'de m'oji kadi nyamaji'ti ki əti bol ki in gər ki m'gər Jeju Kirisiti ki Burəbe lə'm. Tado lə Kirisiti, m'inyə nya'gi pətə kə, m'oo'de to nya ki do yiwi be. M'ra be kadi m'in'n nan'ti ki Kirisiti,

⁹ kadi m'in me ji'ə'ti. Ningə kadi in ki takul ki ra wa m'ra dana me ndukun'ti el, nan kadi in ki takul kuləra Kirisiti. Kadi in ki takul kortadəti ki Luwə ər ki gorow kunme kadi Kirisiti.

¹⁰ Nya ki uwə me'm, ində'n ta kadi m'gər Kirisiti, taa kadi m'gər təgi kin ki ində'n taa lo koy'ti. Ningə kadi m'ingə ko kon li'ə kin, ə kadi

---

* 3:6 3.6 KNK 8.3, 22.4, 26.9-11

m'oy ko koy li'ə kin tɔ.

¹¹ Be kadi to re to bann ə, m'ində taa lo koy'ti, dann njekoy'gi'ti.

Kanyi ngodi sow do nya ki j'isi j'anyi ngod'o

¹² Toki rɔta'ti, nya ki m'nji m'anyi ngodi tado'a kin, m'ində ji'm do'ti el bay, taa m'in de ki gəsirə gəsirə el bay tɔ. M'nanyi ki lo kanyi ngodi'ti kadi m'ində ji'm do'ti, tado m'inbe ki do'm, Jeju Kirisiti ində ji'ne do'm'ti.

¹³ Ngannkon'm'gi, m'gər kadi m'ində ji'm do nya'ti ki m'nji m'anyi ngod'o kakin el bay, ningə nya kare ki m'ra, me'm oy do nya'gi ki go'm'ti, m'ində togi do rɔ'm'ti kadi ji'm ɔdi nya ki in non'm'ti kin yo.

¹⁴ M'anyi ngodi sow do nya ki in non'm'ti, kadi m'ingə nya kugəgoji ki Luwə bar'je kadi adi'je dɔran'ti ki gorow lə Kirisiti.

¹⁵ J'in ki ji togi gangi me ndil'ti, maji kadi mərta lə'je ra nanga do loki m'el ta'ti kin. Nga ningə, kin ə re nya madi to, ə ndu'se asi nan do'ti el ningə, Luwə a te kum'se do'ti.

¹⁶ Re in ri ə ra nya kaa, adi ji njiyəi nan'ti toki j'in nu biti ji tei ne kin.

¹⁷ Ngannkon'm'gi, maji kadi ndaji'm'in, ə kadi kum'se in go nja de'gi'ti ki isi njiyəi kigo lo njiyə'gi'ti toki in gəri.

¹⁸ Tado ngayn'gi, njiyə'de ɔsi ta koy Kirisiti do kagidəsi'ti. Ningə in ta ki m'el'se ki dɔkagilo'gi pəti, nan m'təl m'el'se bone bay, ki mann non kum'ti.

¹⁹ In de'gi ki ta tɔlta'de in tuji, tado luwə lə'de in kanda'de, taa tɔbar lə'de in me nya'ti ki to

rɔsol'ti tɔ, ningə nya ki uwə me'de, in nya ki dɔnangi'ti ne par.

²⁰ Nan j'in ə, j'in ngannjebe'gi ki dɔran'ti. Dɔran ki in lo ki j'isi ji nginə njekaji'je, Burəbe lə'je Jeju Kirisiti kadi ində'ti to re ingə'je.

²¹ Jeju a mbəl darɔ'je ki tɔg'ɔ goto, ki a oy kin, kadi təl to to darɔ'a ki aw ki tɔji ki əti bol kin be. A ra kulə kin ki tɔgi ki awi'n kadi uwə'n nya'gi pəti ginn tɔgi'ne'ti.

4

¹ Ngannkon'm'gi ki njendigi lə'm, m'ndigi ngayn kadi m'təl m'oo'se. Ingi, in nya rɔnel lə'm, in jɔgi kɔsikurə ki isi dɔ'm'ti. Lo kin'ti, njendigi lə'm, maji kadi uwəi tɔgi'se ba to kin be, njiyəi nan'ti ki Burəbe.

Ta kɔji tado kisi ki nan ki lapiya

² M'uwə nja Ebodi in ki Sentisi, m'dəji'de kadi adi me'de in kare me kində rɔ nan'ti ki Burəbe.

³ Nga ningə in madikulə'm ki maji, m'dəji' kadi ra se'de adi ndu'de osi go nan'ti, tado in dene'gi ki indəi rɔ'de nan'ti sə'm, rɔi tado Poyta ki maji. Rɔi, nan'ti ki Kileman ge ki ndəgi madikulə'm'gi ki rangi pəti ki Luwə ində tɔ'de me makitu kaji'ti.

⁴ Rai rɔnel ki dɔkagilo'gi pəti me njiyə nan'ti ki Burəbe. M'təl m'el'se bay, rai rɔnel!

⁵ Maji kadi de'gi pəti gəri ra maji lə'se. Burəbe a re ngosine.

⁶ Ningə, kadi adi me'se ra sururu dɔ nya madi'ti el. Me nya'gi pəti ki to rɔ'se, maji kadi indəi non Luwə'ti, eli si'ə ta, nonyi dɔ'a'ti, ə rai'ə oyo tɔ.

⁷ Nga ningə, lapiya lə Luwə ki utə nyagər lə de, a ngəm ngarme'se ki mərta'gi lə'se me kində rə nan'ti ki Jeju Kirisiti.

⁸ Ki ngosine kin ngannkon'm'gi, maji kadi nya'gi pəti ki in nya ki rəta'ti, nya ki de'gi piti, nya ki in nya ki dana, nya ki ar njay, nya ki de'gi ndigi, nya ki de'gi ɔsikurə, nya ki to'a ɓar, nya ki de'gi uləi tɔji dɔ'ti, ə kadi uwə me'se.

⁹ Nya ki m'ndo'se, nya ki ingəi rə'm'ti, nya ki oyi ta'm'ti, ki nya ki oyi rə'm'ti, maji kadi uni rai kulə. Ningə Luwə ki nje kadi lapiya a in nan'ti sese.

Pol ra oyo Pilipi'gi tado nya ki uləi adi'ə

¹⁰ Rə'm nəl'm ngayn me kində rə nan'ti ki Burəbe, loki m'oo tɔji ki taga ɓone toki me'se to dɔ'm'ti. Me'se kin to dɔ'm'ti be mayinu, nan tarow ki kadi tɔji'm'in adi m'gər ə ingəi el.

¹¹ Nga ningə, m'elta kin be tado nya ki to rə'm, el jagi. Tado m'in de ki m'gər lo ra rənel dɔ nya'ti ki to ji'm'ti.

¹² M'gər kisi me ndoo'ti, taa m'gər kisi me nyakingə'ti tɔ. Me nya'gi'ti pəti, ki lo'gi pəti, m'gər kisi me ndann'ti ki me ɓo'ti, me nya tombar'ti ki me nya torɔ'ti.

¹³ M'asi kadi m'dɔɔ me'm me nya'gi'ti pəti ki takul Kirisiti ki nje kadi'm tɔgi.

¹⁴ Nga ningə, in nya ki maji ə rai kadi indəi rə'se nan'ti sə'm dɔ kon'ti lə'm.

¹⁵ In Pilipi'gi, inbe'gi gəri maji toki, lo kulə ngirə kiləmbər Poyta'ti ki maji, loki m'aw kadi m'inyə dɔnangi ki Maseduwann'ti*, Njekawnan

---

* 4:15 4.15 2Ko 1.16

madi ki rangi ki kadi un nya adi'm tor nya ki m'in m'un m'adi kin goto. De'ə, in ingi par.

¹⁶ Loki m'in Tesaloniki'ti, uləi ki nya ki m'aw ndoo'ə asi nja joo kare, rai sə'm†.

¹⁷ Ningə in kadikare ə m'nji m'sangi ji'se'ti el, nan m'nji m'sangi kadi kər ramaji lə'se aw ki do mad'a'ti do mad'a'ti.

¹⁸ Ki ngəsine kin, nya'gi ki m'aw ndoo'ə ka m'ingə pəti tɔ nga. M'ingə ki to mbar mbar rɔ'm'ti, nya ki nal'm goto, loki Epapiroditu adi'm nya ki adi'ə kadi adi'm kin. Nya ki adi'm'in kin to to kadikare ki banyinan əti maji, ki Luwə taa, kadikare ki nəl'ə.

¹⁹ Lo kin'ti, Luwə a adi'se nya'gi pəti ki ai ndoo'ə, kigo nyakingə'ti li'ə ki əti bol ki gorow lə Jeju Kirisiti.

²⁰ Ningə kadi kəsikurə in ki do tɔ Luwə'ti ki Baw'je ki dəkagilo'gi ki dəkagilo'gi. *Amen!

Kuwə ji nan ki dɔboy'ti

²¹ Uwəi ji njekunme'gi pəti me tɔ Jeju Kirisiti'ti adi'm'in. Ngannkon'm'gi ki in sə'm ne uwəi ji'se.

²² Taa njekunme'gi pəti uwəi ji'se tɔ. Kibo ngayn in nje ki isi rai kulə me kəy'ti lə nje konbe ki boi Sejar.

²³ Kadi memaji lə Burəbe Jeju Kirisiti in nan'ti sese pəti. Ta goto nga.

---

† **4:16 4.16** 15-16; KNK 17.1; 2Ko 11.9

Ta lə Luwə Kunmindɪ kɪ Sigi
New Testament in Gor

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gor

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

2c67456e-bce1-5ef4-9c95-47d2d9335aa4